

PROFESOR PhDr. BOŘIVOJ DOSTÁL, DrSc. — K JUBILEU ZRALOSTI

Pro archeology, kteří jsou zvyklí měřit čas velkorysejšími měřítky než jsou pohá desítiletí, by letošní životní jubileum prof. dr. Bořivoje Dostála, DrSc., rodáka z Heršpic u Slavkova, nemělo představovat mnoho; pro vědeckou disciplínu — slovanskou archeologii — již po celý život věnuje svou práci, znamená více než hodně.

Čtyři desítiletí uplynula od jeho příchodu na brněnskou Univerzitu J. E. Purkyně, zprvu jako posluchače a absolventa pedagogické fakulty (historie, ruština) a filozofické fakulty (archeologie, historie), kdy za vedení prof. dr. E. Šimka a prof. dr. F. Kalouska prohluboval svůj zájem o archeologii, nabytý již za gymnaziálních studií v jeho rodném kraji na Slavkovsku. Zájem a láska k archeologii a historii znamenala pro B. Dostála už od jeho mládí pouze jediné: svědomitou a neumdlévající práci na zvládnutí poznání své disciplíny, její problematiky a metodiky a od okamžiku, kdy se stal hotovým archeologem, vědomí zodpovědnosti společnosti, aby svých znalostí v plné míře možností využil ku prospěchu a rozvoji svého oboru. Tak jsme B. Dostála poznali a známe všichni — jeho učitelé, spolupracovníci, kolegové i jeho žáci.

Ještě nepřišel čas, abychom jubilentovo dílo začali shrnovat, protože právě dosahuje období zralosti a nejplnějších výsledků; ale i jen letmé připomenutí jeho práce v oblasti pedagogické, vědecko-výzkumné a popularizačské výrazně obráží jeho podíl ve vývoji československé a slovanské archeologie.

Od poloviny 50. let, kdy začal působit na filozofické fakultě (1955 asistent, 1960 odborný asistent, 1966 docent), se podílel na výchově posluchačů archeologie a historie a svými přednáškami, semináři i osobním příkladem přispěl k tomu, že odtud vycházeli kvalifikovaní a zodpovědní archeologové, pracující dnes již v odborných institucích v celém Československu. Pro mnohé z nich zůstává rádcem a školitelem i nadále, i když už nejen jako fundovaný a důsledný pedagog, ale jako kolega, plný zájmu o jejich odborný růst. Jeho pedagogická činnost se neomezuje jen na

Brno, přispívá také k výchově studentů archeologie v Praze i Bratislavě a koná přednášky na vysokých školách v zahraničí (SSSR). Vědecká a výzkumná činnost B. Dostála by si již teď zaslouhovala samostatnou studii. Jeho vysoce odborný a zodpovědný přístup k archeologickým výzkumům, jako jednomu z hlavních pramenů poznání nejstarší historie naší země a národa, jej vždy zavazoval k tomu, aby si vážil podpory a prostředků, které náš stát na toto bádání vynakládá a vedl jej k tomu, aby formou zhodnocení vědeckých poznatků pro odbornou i širokou veřejnost, byly společnosti vráceny. Hlavním kritériem vědecké práce je pro jubilanta její preciznost a tvořivý přístup k řešeným otázkám; tyto zásady obhajoval a dodržoval již od prvních počátků své archeologické činnosti ve Znojmě Hradišti, ale zejména při systematickém výzkumu UJEP na Pohansku u Břeclavi, s nímž je spjat již více než třicet let. Od roku 1958, kdy se vedle prof. dr. F. Kalouska podílel na prvních objevech na Pohansku, věnuje každoročně nejen svůj pracovní, ale i volný čas řízení a zajišťování terénního výzkumu a jeho zpracování. S jeho jménem je spjata většina významných objevů na této lokalitě a především jejich důsledná publikace, spojená s propracovanou interpretací. Moderní pojetí jeho vědeckých prací vychází nejen z kritického pohledu na dějinný vývoj, ale také z široké interdisciplinární spolupráce s pracovišti univerzitními, nebo s ústavy ČSAV. Zasluhou B. Dostála se s výsledky výzkumů na Pohansku již řadu let seznamuje odborná veřejnost v celé Evropě, prostřednictvím jeho monografií, studií, článků i referátů na mezinárodních kongresech a sympoziích u nás i v zahraničí.

Přes rozsáhlou pedagogickou a vědeckou činnost je jubilant trvale zapojen do organizační a řídicí práce, v rámci fakulty vykonával řadu funkcí v komisích pro státní závěrečné a rigorozní zkoušky.

Po téměř tříletém vedení katedry archeologie na počátku sedmdesátých let byl z této funkce za prohlubujícího se totalitního režimu jako vyškrtnutý člen KSČ odvolán a teprve po revolučních událostech na sklonku roku 1989 byl do ní znovu zvolen a jmenován. I jako bezperspektivní kádr působil ve výboru historické sekce Socialistické akademie a byl členem vědeckých rad několika muzeí a redakčních rad odborných časopisů. V kulturněvýchovné oblasti spolupracuje více než čtvrtstoletí s místními správními a kulturními institucemi na Břeclavsku, což bylo mimo jiné oceněno udělením občanství města Břeclavi. Jako zasvěceného popularizátora slovenské archeologie jej poznali čtenáři časopisů a novin, televizní diváci i návštěvníci jeho přednášek a výstav, na nichž se podílel.

Nepřišel ještě čas hodnocení, ale je tu příležitost, abychom my všichni, kteří Bořivoje Dostála známe, mu mohli vyjádřit obdiv a úctu k práci, kterou již vykonal a díky za všechno přátelství a podporu, kterou nám věnoval. Srdečně mu do dalších let přejeme, aby se nezměnil, zůstal stále plný energie, životního a pracovního elánu a porozumění pro své přátele a život kolem nás.

Jana Vignatiová